

Wederhoor Certicon

Zembla, 6 november:

Het programma Zembla werkt aan een uitzending over afvalverwerking bij het bedrijf Vink uit Barneveld. In het programma zullen verschillende cases aan bod komen, bij één van deze zaken is Certicon ook betrokken. Hierbij vragen we u om een reactie.

Het gaat om een partij afvalstoffen die door Certicon is gekeurd in eind 2015. De partij had projectnaam 'P050715 – deel partij 1, projectnummer P15M0003'. De keuring is door Certicon uitgevoerd op 8 oktober 2015, het bijbehorende Certiconrapport draagt het nummer 'P2015-1589'. Uit de keuring bleek dat de partij grond niet toepasbaar was op grond van het Besluit Bodemkwaliteit.

Een maand later is op 4 november deze partij grond herkeurd, onder het Certiconnummer 'P2015-1588'. Deze keer is de conclusie dat de grond toepasbaar is en geldt als klasse achtergrondwaarde.

We hebben hier de volgende vragen over:

- Waarom is de herkeuring uitgevoerd?
- Uit de eerste keuring bleek dat er een concentratie van enkele stoffen aanwezig was waardoor Certicon de partij als niet toepasbaar verklaarde. Bij de tweede keuring werden deze stoffen niet aangetroffen. Hoe is dit verschil te verklaren?
- Volgens Vink is er bij de eerste keuring een fout gemaakt in het laboratorium. Wat vindt u van deze uitspraak? Is er inderdaad een fout gemaakt?

Antwoord Certicon, 8 november :

Allereerst wil ik aangeven dat het betreffende rapport P2015-1718 niet om een partij afvalstoffen gaat, maar om een partij grond die geschikt wordt geacht voor hergebruik. Hieronder ga ik in op uw vragen.

- *Waarom is de herkeuring uitgevoerd?*
Bij de eerste keuring is door het laboratorium voor één van de twee mengmonsters een hoog Styreengehalte gerapporteerd. Hierdoor komt de grond niet in aanmerking voor hergebruik in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit. Uitschieters in analyses komen vaker voor en het protocol geeft aan dat als er tussen de twee analyses onderling een spreiding aanwezig is van meer dan een factor 2,5, het proces nagelopen moet worden op fouten. Wij toetsen standaard alle parameters op deze spreiding.
In dit geval was de spreiding bij Styreen en DDT hoger dan 2,5. De waarden voor DDT voldoen echter beide aan de hergebruiksnorm voor schone grond. In dit geval ging het om de uitschieter bij Styreen.
De gemeten gehalten aan Styreen in mengmonster 1 en 2 zijn respectievelijk 0,06 mg/kg.ds en 1,7 mg/kg.ds. Het gehalte in mengmonster 1 voldoet aan de eisen voor hergebruik. Het gehalte in mengmonster 2 is een factor 28 hoger dan in mengmonster 1 en voldoet niet aan de eisen voor hergebruik.
Het checken van onze eigen werkzaamheden gaf geen verklaring en ook het laboratorium gaf aan dat zij geen bijzonderheden hadden geconstateerd.
Toch was Styreen op basis van voorinformatie van de firma Vink niet verwacht en ook het feit dat dit slechts bij één van de twee monsters is aangetroffen, is reden om een herkeuring uit te voeren.
- *Uit de eerste keuring bleek dat er een concentratie van enkele stoffen aanwezig was waardoor Certicon de partij als niet toepasbaar verklaarde. Bij de tweede keuring werden deze stoffen niet aangetroffen. Hoe is dit verschil te verklaren?*

Bij de eerste keuring is Styreen de reden dat de partij niet in aanmerking komt voor hergebruik. De herkeuring is uitgevoerd, omdat dit hoge Styreengehalte onwaarschijnlijk werd geacht en hiervoor geen oorzaak gevonden kon worden. De analyseresultaten van de herkeuring bevestigen dat de hoge waarde van Styreen bij de eerste keuring kennelijk niet representatief is geweest.

Een reden waardoor de uitschieter van Styreen bij de eerste keuring veroorzaakt is, is bij het checken van het proces niet gevonden. Een verklaring is er dus niet, wel de bevestiging dat alle gemeten stoffen bij de herkeuring voldoen aan de eisen voor schone grond (klasse Achtergrondwaarde).

- *Volgens Vink is er bij de eerste keuring een fout gemaakt in het laboratorium. Wat vindt u van deze uitspraak? Is er inderdaad een fout gemaakt?*

De hoge waarde van Styreen bij de eerste keuring blijkt inderdaad niet representatief geweest te zijn. Wij kunnen niet met zekerheid zeggen waardoor dit veroorzaakt is. Ergens in het hele proces van monsternamen tot en met analyse van de waarden, kan contaminatie veroorzaakt zijn. In dit geval is het niet onlogisch om te denken dat dit veroorzaakt is door iets in het proces bij het laboratorium.

Zembla, 12 november:

- U schrijft dat het niet onlogisch is om te denken dat er een contaminatie heeft plaatsgevonden in het laboratorium. Heeft u bij het laboratorium navraag gedaan of dit inderdaad het geval geweest kan zijn? Zo ja, wat was hun antwoord? Zo nee, waarom niet?

- Als er sprake was van een contaminatie, dan is er ten tijde van de analyse in het lab styreen aanwezig geweest. Heeft het het laboratorium gevraagd of er inderdaad met styreen werd gewerkt ten tijde van de analyse? Wat was hun reactie?

- Het laboratorium schrijft zelf dat: "De normale kwaliteitsborging en kwaliteitscontrole, alsmede de aanvullende controle geven geen aanleiding tot het vermoeden van fouten in de uitgevoerde procedure." Waarom denkt u dat er daar toch een fout is gemaakt?

Antwoord Certicon, 14 november:

- *U schrijft dat het niet onlogisch is om te denken dat er een contaminatie heeft plaatsgevonden in het laboratorium. Heeft u bij het laboratorium navraag gedaan of dit inderdaad het geval geweest kan zijn? Zo ja, wat was hun antwoord? Zo nee, waarom niet?*

Ja, het antwoord van het laboratorium heeft u ook zelf al bij uw laatste vraag staan: "De spreiding tussen de gerapporteerde waarden is groter dan 2,5. Deze spreiding is gecontroleerd. De normale kwaliteitsborging en kwaliteitscontrole, alsmede de aanvullende controle geven geen aanleiding tot het vermoeden van fouten in de uitgevoerde procedure."

- *Als er sprake was van een contaminatie, dan is er ten tijde van de analyse in het lab styreen aanwezig geweest. Heeft het het laboratorium gevraagd of er inderdaad met styreen werd gewerkt ten tijde van de analyse? Wat was hun reactie?*

Bij grote uitschieters en/of waarden die niet verwacht worden nemen we contact op met het laboratorium. Er zijn op dezelfde dag dat onze monsters werden geanalyseerd ook andere monsters door hun geanalyseerd waarin Styreen werd aangetroffen, maar er zijn door het laboratorium geen fouten in hun proces gevonden.

- *Het laboratorium schrijft zelf dat: "De normale kwaliteitsborging en kwaliteitscontrole, alsmede de aanvullende controle geven geen aanleiding tot het vermoeden van fouten in de uitgevoerde procedure." Waarom denkt u dat er daar toch een fout is gemaakt?*

Een kleine nuance, we hebben gezegd het niet onlogisch te vinden om bij het zoeken naar een oorzaak aan het laboratorium te denken. Maar we kunnen niet hard uitsluiten dat de oorzaak in het proces daarvoor ligt. Als het echter aan ons monstername proces zou liggen, zouden we in beide mengmonsters Styreen verwachten. Dat was niet het geval want in het andere monster zat niets.

Misschien is het dan toch ergens aanwezig geweest in die grote partij zand? Dat zou kunnen maar Styreen werd niet verwacht en in andere monsters is ook geen Styreen aangetroffen. Dat is dan ook de reden om over te gaan tot een herkeuring. Vind je dan helemaal geen vluchtige stof Styreen meer zoals in dit geval, dan is niet onlogisch om te denken dat de oorzaak bij het laboratorium heeft gelegen.

Zembla, 19 november:

Dank voor uw reactie. We zouden graag nog een vraag aan u voorleggen.

De herkeuring van de partij grond is uitgevoerd onder BRL9335-1, dit terwijl de partij eerder onder BRL7500 gekeurd was. In protocol BRL9335-1 staat expliciet dat 9335-1 niet van toepassing is voor partijen grond uit een extractieve grondreiniging. Wij hebben deze feiten onder meer aan een oud milieuofficier van justitie voorgelegd en hij kwalificeert deze handelwijze als valsheid in geschrifte.

Wat is uw reactie op deze kwalificatie?

Antwoord Certicon, 21 november:

U vraagt mij te reageren op de kwalificatie "valsheid in geschrifte".

Hiervan is geen sprake. Kenmerken van valsheid in geschrifte zijn immers opzet en misleiding. Dit is niet van toepassing op het rapport.

Het klopt dat in protocol 9335-1 staat dat deze niet van toepassing is op thermische of extractief gereinigde grond. In ons rapport staat dat wij de keuring uitvoeren onder de BRL 9335, maar er wordt beschreven dat de grond van de reinigingsinstallatie afkomstig is. Enerzijds staat dat er dus niet goed, anderzijds is er echter geen misverstand over de situatie want wij beschrijven die duidelijk.

De eerste keuring moet dus beschouwd worden als een keuring onder de BRL 7500 de tweede keuring onder de BRL 9335. Met de informatie die we nu hebben, had dit waarschijnlijk ook onder de BRL 7500 moeten gebeuren. Van opzettelijk misleiden is geen sprake, omdat, zoals gezegd, ook in het tweede rapport staat dat de grond afkomstig is van de reinigingsinstallatie.

Overigens, er is voor de uitvoering van de partijkeuring geen verschil tussen de 7510 en 9335-1. Beide verwijzen hiervoor naar hetzelfde protocol 1001: monsterneming voor partijkeuring grond en baggerspecie.

En ook is het zowel onder protocol 9335-1 als onder protocol 7510, mogelijk om een meetfout buiten beschouwing te laten.

- In protocol 9335-1 staat dit onder paragraaf 6.6.3 beschreven.
- In protocol 7510 zelf is hierover geen tekst opgenomen, maar op de site van het Ministerie van infrastructuur en Waterstaat is deze mogelijkheid in een FAQ beschreven (zie <https://www.bodemplus.nl/onderwerpen/wet-regelgeving/bbk/vragen/grond-bagger-verkla/fag/mag-partij-herkeuren/>).

Zoals ik u ook op 14 november jl. heb geschreven denken wij dus dat de kans groot is dat de enkele uitschieter van Styreen een meetfout van het laboratorium betreft. Maar dat kan niet met harde feiten onderbouwd worden. Het is aan het bevoegd gezag om in te stemmen met de gevolgde redenering of dit af te wijzen omdat zij de kans op een spot van Styreen wel aannemelijk achten. Uiteraard heeft dat niets met valsheid in geschrifte te maken.